

ALBINA

Revistă săptăminală a Așezămintelor culturale

Nr. 953

Anul 69 — Seria II

Joi

31 martie 1966

8 pagini — 25 bani

ZIUA DE AZI, ZIUA DE MÎINE!

În acest prag de primăvară, primăvara țării s-a întâlnit într-un Congres al tinereții. În incinta mării săli a Palatului Republicii, reprezentanții celor peste două milioane două sute de mii de uteciști, ai celor „născuți o dată cu istoria nouă a țării” și-au afirmat dragostea fierbinte față de partidul nostru, a cărui grijă părintească le-a creat posibilități pentru înfăptuirea celor mai îndrăznețe visuri. În viața tineretului acestei țări, întinerită și ea din temelii, se vădește rodnicia înaltelor țeluri ale socialismului. Căci această generație își demonstrează prezența viguroasă, intensă și pasionată pusă în slujba unor planuri grandioase, însuflețitoare, pentru înfăptuirea programului elaborat de cel de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Congresul U.T.C. a avut loc într-o perioadă deosebit de importantă pentru istoria țării — în care evenimentele s-au succedat într-un ritm viu, tineresc. Nici nu s-au stins ecourile mării întâl-

niri de la București a miilor de mandatar ai cooperativelor agricole de producție și iată că tinăra generație și-a reunit reprezentanții în acest for plin de energie și vibrant patriotism la un moment de bilanț, de trecere în revistă a celor realizate de tineret, alături de întregul popor, pentru propășirea patriei. S-au reunit în marele amfiteatru al tinereții, soliile constructorilor hidrocenralei de pe Argeș, ale proaspeților chimiști moldoveni, ale constructorilor gigantului siderurgic de la Galați — ale tuturor aceluia ce și-au adăugat îndemnarea și inteligența la efortul mai virstnicilor făcând să se schimbe o geografie tradițională. S-au reunit în marele amfiteatru soliile studenților din toate amfiteatrele țării, ale elevilor, cercetătorilor, tinerilor intelectuali, pline de mândria de a fi fiii unui popor harnic și talentat, de conștiința importante îndatoriri de a continua și dezvolta tradițiile progresiste ale înaintași-

lor, îmbogățind patrimoniul culturii naționale.

Solia hotărârii de a transforma toate cooperativele agricole în adevărate uzine agricole au adus-o în marele amfiteatru al Congresului reprezentanții celor 800.000 de uteciști de la sate. Solia meseriei pe care au îndrăgit-o au adus-o, la tribuna Congresului, reprezentanții celor aproape 50.000 tineri cooperatori care la recomandarea Uniunii Tineretului Comunist au învățat și au devenit crescători de animale.

Tinăra generație de lucrători ai ogoarelor — care însumează aproape o treime din cei ce muncesc în agricultură — a primit cu totală adevărată măsură stabilite de Plenara din noiembrie 1965, adoptate de primul Congres al cooperativelor agricole de producție. Ele contribuie la realizarea unui larg cimp de activitate pentru tineret, la fericita întrebuițare a capacității sale de muncă. Rezultatele muncii sale se măsoară în griu și porumb, în roadele pământului pe care-l lucrează. Pentru a smulge pământului recolte cât mai bogate este nevoie însă de oameni bine pregătiți. De aceea întregul tineret al agriculturii noastre trebuie să-și însușească temeinic, în cadrul învățămîntului agrozootehnic de masă, metodele avansate de lucru, regulile agro-tehnice înaintate, metodele științifice în creșterea animalelor.

Una din sarcinile principale pusă de partid în fața agriculturii este extinderea suprafețelor irigate. La acțiunile

inițiate în acest scop tineretul a răspuns și va continua să răspundă prezent într-un mod cât mai masiv. El are datoria de onoare de a participa în continuare la construirea barajelor și a digurilor, de stăvilire a apelor și la toate celelalte lucrări de hidroameliorare.

Arta noastră populară cu străvechi tradiții ce se pierd în negura veacurilor, dar cu o vitalitate și expresivitate ce au uimit întreg pământul, găsește în tinăra generație de săteni interpreți ce-i dau o nouă vigoare. Mii și mii de tineri artiști amatori, își dezvoltă măiestria în formațiile căminelor culturale și se întrec în felurite concursuri și festivaluri dînd friu liber expresiei de bucurie pentru viața adevărată plină de împliniri pe care o trăiesc azi satele noastre.

Aceeași expresie a bucuriei optimismului, maturitatea, împletite cu neajmăritul atașament și dragostea pentru Partidul Comunist Român, au străbătut întreaga dezbatere tinerească din sala Palatului, care a reunit alături gîndurile cele mai înflăcărâte, visurile cele mai înaripate, într-un entuziasm creator.

Înalta prețuire dată de conducerea de Partid și de Stat activității tineretului nostru, s-a vădit în însăși faptul că Congresul a început cu cuvîntarea secretarului general al C.C. al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cu un sentiment de îndreptățită mîndrie și satisfacție au ascultat toți participanții ca și întreg tineretul patriei noastre cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu: *Tineretul poate raporta azi cu mîndrie: tot ce s-a realizat în anii șesenalului conține și o parte din muna noastră; ne-am făcut datoria față de patrie, față de partid, am închinat tot elanul și energia noastră cauzei poporului, propășirii României Socialiste.*

Întreaga cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie un îndreptar pentru munca de viitor; toți tinerii patriei noastre găsesc în ea jaloanele activității lor pe mai departe, îndemnuri calde și sarcini precise.

Îndrumat cu părintească grijă de către partid, tineretul nostru se simte dator să urmeze tradițiile luptei uteciștilor, ale tuturor generațiilor înaintașe, care cu prețul atîtor jertfe au făcut ca astăzi să fluture larg desfășurat steagul socialismului.

Da! Tineretul patriei noastre este gata să ducă mai departe făclia purtată de înaintași timp de peste două milenii, este gata să-și aducă contribuția la înflorirea continuă a națiunii noastre socialiste, să muncească și să învețe neostenit pentru a face să strălucească tot mai puternic chipul patriei noastre.

VLADIMIR PANĂ

DIN SUMAR:

SENSUL NOȚIUNII DE STĂPÎN

de V. TOSO (pag. a 3-a)

VECHI AȘEZĂRI ROMÂNEȘTI DIN CARPAȚI RUCĂRUL

de lordache RĂDUCU
(pag. a 4-a)

OCTAVIAN GOGA

de Victor TULBURE
(pag. a 5-a)

Porț sucevean.
Foto: GH. VINȚILA

TINERII

În trei ani au crescut bine plopii. La început au fost cît degetul. Dar acum nici vîntul nu-i mai smulge, nici iepurii nu-i mai despoaie de coajă.

Plopilor au fost semănați de tineri. Toți tinerii din Gheorghe Lazăr plantează pomi cu gîndul să le fie cît mai frumos satul de obîrșie. Ei au făcut și parcul comunal, împodobind un loc sterp cu arbuști Tuyă, trandafiri și vlădice. În tot locul pun ceva din frumusețea și din clocotul anilor lor. La muncă nu se joacă. Sînt serioși și gravi, pătrunși de răspunderea încredințată de cooperativa lor agricolă. Sînt de toți 500, din care mai mulți ca jumătate U.T.C-iști. Dar cu un cuvînt li se spune „tinerii”. Generațiile vîrstnice îi privesc cu simpatie dar leagă de ei și speranțe.

Cooperativa agricolă a trimis patru tineri la școală, la Călărași. Doi se specializează în agrotehnie iar ceilalți doi în contabilitate. Cooperativa le plătește internatul și hrana. Invoiala este să învețe bine și cînd se întorc să servească cooperativa cum se cuvine. Stela Cremeanu, unul din viitori contabili, aflată în vacanță, s-a prezentat azi cu carnetul de note la președinte. E rîndul președintelui să-și pună parafa pe carnet, după ce au făcut-o mai întîi părinții fetei.

„S-au văzut notele pe trimestrul I. Președinte al C.A.P. Gheorghe Lazăr, Erou al Muncii Socialiste Nicolae Andrei”. În trecut fie spus, pînă acum l-am știut pe președinte în plin cîmp, pe un vînt rece de martie, care smulgea haina de pe om, talonînd cu specialității perimetrul rețelei de irigare. Acum, în discuția cu fetișcana asta, tot un fel de talonare face. De astădată a fondului uman. Președintele și-a pus parafa sub șase de zece și patru de nouă. Arăta fericit în fața coloanei de note din carnetul fetei, cum de curînd a mai fost cînd a dat citire în fața adunării generale, unei alte coloane de cifre de un calibru mai greu, în care se spunea că saltul fondului de bază de la un an la altul este de un milion de lei, că numai sporul la producția de cereale a lui 1965 a fost de 188 vagoane, că valoarea zilei muncă s-a ridicat la 35 lei.

— la spune Stela, ce mai e pe acolo, pe la școală ?

Aflăm amănuntul că cercetarea situației școlare e una din obligațiile exprese ale președintelui. Răspunsul fetei ne-a depășit așteptările.

„Am învățat să fac analiza I.A.S. (Întreprinderi Agricole Socialiste). La contul simbol 1400 se află producția vegetală. Se face calcul cheltuielilor de producție. Dacă prețul de cost efectiv realizat e mai mic decît cel planificat, se face „ștorno” în roșu...”. Cerem iertare cititorului pentru terminologia prea tehnică. Nu o vom explica, fiindcă nu acesta e esențialul. Esențialul e că o fată de țărani cooperatori, în vîrstă de

numai 17 ani (părinții muncesc la cîmp) se „joacă” cu noțiunile de economie și calcul contabil.

— V-am spus oare, tovarășe Andrei, reia fata, că am luat premiul întîi la concursul „Cine știe cîștigă”, și încă în deplasare ?

— Nu ji-a fost frică, nu ai avut emoții, fată dragă ?

— Nu, că știam tot.

Să reținem așadar adevărul pe care fetișcana într-un fel l-a și grăit, anume: ca să pășești cu curaj în viață trebuie să știi. Și să pornim cu el spre cîmp, unde sînt cei mai mulți dintre tineri.

Caracteristic pentru tînăra generație e studiul. El e datorie, plăcere sau pasiune. În trei luni de la începutul anului, Aneta Ion din brigada o treia de cîmp a citit zece romane. Anica Carapcea din brigada întîia are pe fișă 14 romane și broșuri. 173 dintre cititorii permanenți ai bibliotecii sînt tineri. Multe din cărțile citite au titluri de agrotehnie și zootehnie. Tinerii din comuna Gheorghe Lazăr s-au născut cu noțiunile de mecanizare, de asolament, de fertilizare, de selecție dirijată. Fără cărți nu se mai poate. De chinurile agriculturii din trecut au auzit doar de la bătrîni (O întîlnire organizată între bătrîni și tineri nu a fost încă, deși e dorită pentru efectul ei educativ neîndoielnic).

Sînt tineri care citesc foarte mult.

— Vă ajunge timpul și pentru muncă și pentru citit ?

Cei întrebați spun că de la cîmp vîi într-adevăr obosit dar cine iubește cartea n-o mai poate lăsa. În formațiile artistice sînt 40 de tineri și existența lor se împarte între cîmp, zootehnie și scenă.

— Vă mai rămîne timp pentru joc și cîntec ?

— Cine le iubește, își găsește.

Aceasta este de fapt definiția pasiunii și ea stă alît de bine tineretului. Dar pasiunea o întîlnești la graduri diferite și nu la toți. Un tînăr legumicultor, Apostol Gheorghe, n-a deschis de un an de zile o carte.

— N-am avut timp, zice. Mai ales de cînd m-am însurat. Cei din jur nu-și ascund uimirea.

— „E de mirare”, spune președintele. Au tot ce le trebuie: cinci mii de cărți, televizor, radio, cămin cultural cu cinematograf. „E de mirare” spune Dinu Elena, bibliotecara (deși e singura căreia i-am contestat acest drept).

— „E de mirare”, spune și Marin Ciobanu, brigadierul legumical, tocmai acum, cînd cultura te îmbeie cu toate ușile deschise, să uităm chiar și de unul singur”

I-am lăsat pradă ocestei frămîntări. Cineva spunea că în fond și aceasta e tot un act de cultură.

T. VALERIU

Intr-un sat din Ineu

Întotdeauna îți face o deosebită plăcere să discuți cu tov. Petru Bunaciu, președintele cooperativei agricole de producție din comuna Gurba. El îți vorbește în cuvinte simple, pline de bucurie, despre hărnicia oamenilor, despre dragostea lor față de satul în care trăiesc.

— Toate realizările comunei noastre au semnificația lor, ne spune președintele. Odinioară am avut în sat o școală cu o singură sală de clasă, cu un singur învățător. Acum fața satului s-a schimbat. Printre noile construcții se numără școala, dispensarul, căminul cultural, biblioteca, cinematograful.

La marginea satului s-au înălțat peste 25 de construcții, grajduri, saivane, maternități, îngrășătorii electrificate care adăpostesc animalele cooperativei agricole din localitate.

Zilele trecute, locuitorii satului, au discutat în adunare populară despre treburi gospodărești. S-a hotărît ca printre alte lucrări, din contribuția voluntară bănească, să se mai facă trotuare pe încă 4 km.

Între vorba și fapta gurbenilor nu-i nici o deosebire. Din 9 ianuarie și pînă în prezent au și fost achitați circa 40 000 lei din contribuția voluntară pe acest an.

— Acum, ne spune Pavel Tucra — președintele comitetului executiv al sfatului popular local, toate străzile duc spre frumos. Îți face o deosebită plăcere să te plimbi pe oricare din ele. Firele electrice te însoțesc în tot satul, trotuarele se întind și ele în cea mai mare parte a comunei. În centru avem zone verzi — ronduri cu flori — iar în acest an se vor extinde și pe străzile laterale.

La Gurba rar se mai întîlnesc case vechi. Nu lipsesc nici mobila nouă, aparatul de radio sau televizorul.

— Dacă cineva plecat din sat cu 10—15 ani în urmă, se întoarce acum, îi vine greu să-l mai recunoască — ne spune președintele.

PAVEL CIURDARU
corespondent

JIQUIDI AUREL: Desen în cărbune.

Trei fete din brigadă

Fetele despre care e vorba lucrează la grădina și sînt și artiste amatoare. Cînd urcă pe scenă aduc cu ele și ceva din munca plină de migală a grădinarilor.

Letiția Crăciun e cea mai „în vîrstă” dintre ele. A împlinit de curînd 20 de ani. În legumicultură lucrează de peste șase ani și tot atîta vreme a trecut de cînd a urcat pentru prima oară pe scena căminului cultural. Între munca de la grădina și cea de artistă amatoare ea vede într-un fel o asemănare. „Și pe cîmp și pe scenă sădim — spune ea. Acolo pe cîmp sădim plante, aici, frumusețea în sufletele oamenilor”.

Cea mai tînără dintre cele trei fete (are 16 ani). Silvia Coman e mezzina echipei în care lucrează și cea mai tînără dintre interpreții din brigadă. I-au plăcut versurile, cîntul și jocul de cînd era la școală. Acum un an, cînd a pășit pe scenă a adus cu ea nu numai talentul și dragostea pentru arta de amatori, ci și un îndemn prețios pe care îl ține mereu în minte. În brigadă a adus-o sora ei Maria, la fel de harnică artistă și cooperatoare. A adus-o în locul ei, cînd o împrerurare a silit-o să lipsească o vreme din brigadă. A pregătit-o însă pe Silvia multă vreme pentru a deveni o bună interpretă. O pune să recite și să cînte, i-a arătat cum să se miște pe scenă. Și, într-o seară, înainte de a se prezenta cu ea la instructorul brigăzii, au stat mult de vorbă. „În brigadă nu e de-ajuns să știi să cînti și să joci — i-a spus atunci Silviei. Cine vrea să joace pe scenă trebuie să fie harnică în muncă și exemplu de urmat în toate. Altfel, nu faci treabă”. Cu asemenea învățăminte și sfaturi i-a deschis drumul spre scenă, a dus-o să o urmeze în brigadă. De cîte ori învață un cîntec sau un vers, de cîte ori se pregătește pentru un program, Silvia își aduce aminte de sfaturile surorii. La cuvintele ei se gîndește de multe ori și cînd sădește plantele în grădina sau cînd le îngri-

jește. Silvia lucrează doar de un an la grădina de legume și e, de cîteva luni, în brigada artistică. La cîmp e apreciată pentru felul cum se străduiește să învețe meșteșugul de grădinar, iar ca artistă a cules aplauze nu numai la Tomnatic, ci și în alte sate de pe meleagurile Banatului. A fost cu brigada la Periam și la Bileel.

Rozalia Buțul e frumoasă, neastîmpărată și are 18 ani. E argint viu și la lucru și pe scenă. De patru ani e într-o echipă de legumicultori și de trei ani în brigadă. Știe să cînte și să joace cum puține fete știu în sat, iar pe scenă se simte cu adevărat în largul ei.

Cînd cele trei fete se înfățișează cu brigada pe scenă au, pe lângă măiestrie, și un teamei pentru tot ceea ce rostesc despre munca și viața în cooperativă. Între ceea ce rostesc pe scenă, munca și comportarea lor de toate zilele nu există nepotriviri. Cele trei fete sînt fruntașe în muncă. Anul trecut Letiția Crăciun și Rozalia Buțul au primit numai ca retribuție suplimentară cîte 2 000 lei, ceea ce înseamnă zece lei în bani de fiecare zi muncă. De curînd, într-o expunere despre Munca o îndatorire de onoare ținută de Petru Fenesi, președintele cooperativei, numele celor trei fete de la grădina au fost amintite printre numele operatorilor fruntași.

Anul trecut Letiția Crăciun a trăit un eveniment deosebit din viața ei. A fost primită în rîndurile membrilor de partid...

La Tomnatic se desfășoară un spectacol. În fața unei săli arhipline, brigada artistică prezintă un program dedicat realizărilor din cooperativa agricolă. Trei fete cîntă munca legumicultorilor care au adus anul trecut cooperativei un venit de peste 5 milioane lei.

„Toți lucrăm în cînt și glume

La grădina de legume”.

răsună refrenul cîntecului.

Cele trei fete cîntă și-s tare mîndre!

R. IARAI

SENSUL NOȚIUNII DE STĂPÎN

(Pe marginea unei luări de cuvânt)

Președintele cooperativei agricole de producție „Gheorghe Doja”, cooperativă distinsă de curind cu Ordinul Muncii cl. I, a făcut în fața celor 5 500 de delegați la Congres următoarea profesie de credință :

„Noi, foștii argași, sintem azi stăpînii cimpiei Bărăganului, pe care am forțat-o să ne dea o producție care înainte era de neconceput pe aceste meleaguri”.

Oamenii aceștia au fost aduși acum 43 de ani cu sila, ca mină ieftină de lucru pentru moșie. Au fost lăsați pe cimpul gol sub stele, iar așezarea a primit numele unei domnițe. Pe locul cu nume princiar oamenii au trăit sub coviltire și bordeie. Mulți dintre cei de atunci pot fi întîlniți și astăzi. Cine vrea poate reconstitui așadar istoria ascultîndu-i...

„...Această noțiune de stăpîn are în zilele noastre o semnificație adîncă pe care partidul ne-a ajutat să o înțelegem și să fim mindri de ea” — adaugă Spătărelu.

Sint mindri că-s stăpîni și au început să-și exercite dreptul acesta ieșind mai întîi de sub robia pămîntului.

Cînd spun „pămînt” tresar și acum străbătuți de o tainică înfiorare. Ni se relatează un fapt cu totul ieșit din comun de care — ascultîndu-l — îți tot vine să te îndoiești deși oamenii îți jură că așa a fost.

Există pe cimpul cel mare o solă de aproape 200 de hectare care a dat o jumătate de vagon de cucuruz la hectar. Oamenii spun că pămîntul a fost lucrat cu mîgălă, că începînd din toamnă au tot pregătît patul germinativ și că atunci cînd s-a băgat sămînța era „numai bun să-l ungi pe piine”. Porumbul a început să se înalțe grăbit, bucurîndu-se de atîtea hatîruri și oamenii legaseră de tarlăua asta multe speranțe. Dar a picat în plină zi un fel de uragan care a ras stratul fertil, l-a ridicat în văzduh și l-a prăvălit la cîteva sute de metri pe șosea. Aerul se întunecase și devenise irespirabil. În atmosfera aceasta de iad au apărut la locul stihiei o mie de oameni. Era, dacă vreiți, ca o adunare generală unică în felul ei. Urmind pilda comunistilor care au început primii, cei o mie s-au apucat să aducă pămîntul înapoi. L-au cărat cu atelaje, tîrgi, găleți iar femeile în poală. A fost o trudă ca cea a furnicilor care amintește de îndrăzneală ca și de o sfințită încăpăținare. Cu pămîntul adus în căsușul pumnilor au învelit plantele desculțe. Operația a ținut, fără oprire, trei zile și trei nopți. În dimineața a patra au venit să privească cu ochii injectați de nesomn, holda. Porumbul se întremase și verdele lui crud le odihnea sufletul.

Exigență

Intr-o adunare generală a fost analizat cazul brigăzii I care a obținut 3 800 kg porumb boabe la hectar. Ne gîndim că mulți ar fi bucușii să aibă o asemenea producție, dar la „Gheorghe Doja” ea nu dă nemi de mulțumire. „De ce — se întreabă ei — brigada I a dat o producție mai mică? A fost nedreptățită la repartizarea soarelui? Nu. (Doar e vecină cu brigada frunțasă). A primit îngrășăminte mai puține? Nu. Oamenii de aici nu-s muncitori? Nu și iar nu”.

— Să știi să ceri pămîntului! Acesta-i cuvîntul. Celălalte brigăzi așa au și făcut. Valoarea în bani a diferenței de producție dintre brigăzile I și a IV-a (calculul a fost făcut chiar în fața adunării generale) este de 137 733 lei.

Nu încapă îndoială că exigența aceasta i-a dus la producțiile mari aproape smulse anul trecut din ghearele secetei, la venitul de 365 000 lei la suta de hectare, la o valoare a zilei-muncă ce le-a depășit așteptările. În 1965, pe o suprafață de 50 de hectare, echipa comunistului Gheorghe Călin a dat 5 107 kg grâu la hectar, producție nemaîntîlnită în comună.

— Ce înseamnă asta?

— Înseamnă că există mari resurse de sporire a producției de cereale — vine răspunsul.

Succesele de acum ale cooperativei din „Gheorghe Doja” sînt considerate ca punct de pornire. Ele sînt racheta purtătoare a planului de perspectivă. La prima vedere proiectele par îndrăznețe, dar curînd află că s-a ținut seama de viteza cu care ei se deplasează în timp, de variațiile factorilor sol și climă, de niște rezerve abia descoperite, și mai ales de factorul om. Este o dovadă că foștii coloniști au transformat o muncă rudimentară într-una științifică, și asta într-un timp necrezut de scurt.

Certitudini

Existența operatorilor din „Gheorghe Doja” poartă pecetea certitudinilor. Ea se bazează pe capacitatea pe care au dobîndit-o după șase ani de luptă, (adică de la înființare), de a limita efectul întîmplării și a neprevăzutului.

— Ce vă dă cele mai multe griji — îl întrebăm pe Ion Spătărelu.

— Seceta și dăunătorii.

Am picat aici într-o zi cînd apăruse Zavrusul. Era un atac incipient. S-a dat alarma (cuvîntul e potrivit). S-au scos la iveală sacii cu insecticid; s-au pus în bătaie mașinile.

— De cînd se pune bobul în brazdă și pînă îl vedem în toba combinei n-avem liniște — ne mărturisește președintele. Fără îndoială că așa e. Pentru combaterea secetei au instalat aspersoare. Apa e trasă din lacul Fundata — sursă practic inepuizabilă — ca și din pinza freatică.

— Avem un vis : ploaia la comandă. Cînd crapă pămîntul de sete să apeși pe un buton și să dai drumul la ploaie...

Fără îndoială că așa va fi.

În 1970 C.A.P. „Gheorghe Doja” va vinde statului 200 de vagoane de cereale, cantitate care poate umple cu vîrf silozul cel mare din Slobozia. În 1970 se vor livra 400 de tone de lapte și 2 500 de porci grași.

Și-l credem pe Spătărelu cînd spune visător : „Eu, proiectele acestea le văd ca și făcute înaintea ochilor”.

Forța și inteligența colectivă

Cooperativa agricolă de producție e, printre altele, și o școală a conducerii. Cei 10 brigadierii, 36 șefi de echipă ca și cei 17 membri din consiliul de conducere au fost promovați din simpli lucrători de cîmp și crescători de animale. Cu sprijinul lor direct și indispensabil pot fi conduse treburile pe cei 40 de km.p. ai cooperativei.

Investirea funcțiilor de răspundere a produs o răsturnare în ființa fiecăruia, mobilizarea unor însușiri pînă atunci ascunse. Există un om în consiliul de conducere — îl cheamă Stelian Lazăr — cunoscut ca un mare taciturn. Dar cînd ghețurile de pe Fundata asaltau barajul eleșteului, el a fost sufletul acțiunii de salvare. Semăna atunci el însuși cu o apă îndelung zăgăzuită care-și arăta puterea.

„Auzim din nou niște cuvinte care ne-au mișcat nu de mult inimile : „Stăpînul averii noastre obștești de 13 milioane lei este adunarea generală a operatorilor. Acestui stăpîn colectiv și înțelept îi datorăm succesele cu care ne mindrim astăzi”...

— În adunarea generală — spune președintele — le ascultăm părerile, mai mult, le cerem cu insistență întotdeauna în spatele lor se află simțul responsabilității personale și inițiativa. Părerea lor dă greutate și amploare hotărîrilor care se iau.

Din mijlocul operatorilor a venit propunerea de a se cultiva tomate pe terenul din jurul sediului; la fel ca cea care sugera să se cîntărească producția fiecărei echipe în parte pentru a se face clasificarea riguroasă după merite; la fel ca cea de a face legumicultură irigată — deși nu era în tradiția locală (azi grădina aduce un milion venit); la fel ca cea...

Spătărelu numește aceasta inteligența colectivă. „Dacă o pui la lucru, faci minuni și ești liniștit”.

Atunci de ce a visat într-o noapte că s-a întrerupt curentul electric la incubatoare și s-a trezit în sudori? (Nu-i de glumit; ies de acolo 15 000 de pui pe serie). A telefonat și i s-a răspuns de la puierniță : „Fii liniștit. Dacă sintem noi aici...”.

„Noi” sînt de fapt cei 1 000 de operatori înarmați cu dragostea față de avutul obștesc. În acest număr se incorporează și bătrînii. Mulți, deși pensionari, muncesc încă fiindcă nu suportă ideea să stea deoparte de cooperativă. Există obiceiul ca în fiecare an să fie duși cu mașinile în plimbare pe cîmp.

— În iunie — spune Spătărelu — cînd e mai frumoasă cîmpia, cînd cîntă în griu ușor pitpalacul, cînd se țes în văzduh aromele promițătoare ale holdelor, îi plimbăm pe bătrînii pe moșie. Le arătăm ce am făcut noi, copiii lor, într-un an. Și-i aducem de fiecare dată înapoi mai tineri.

V. TOSO

CINTEA OBRAZULUI

Strașnic om badea Neculai! Stringător și, pe deasupra, ține la cinstea obrazului. De trece găina vecinului și se ouă în curtea lui, badea Neculai strigă pe vecin și i-l dă deîndată. Cireșele din pomul care crește drept la hotarul dintre grădinile lor, le împarte exact pe din două, nici una mai mult sau mai puțin în vreo parte, ca să nu fie ceartă.

Intr-un rînd, a pățit un necaz mare badea Neculai. Băiatul său, Traian, s-a luat cu alți copii și-au intrat în bostana lui nea Toader. I-a prins Toader și a făcut reclamație la părinții copiilor, n-a vrut să se ducă la sfatul popular. Pentru badea Neculai a fost ca și cum i-ar fi dat cineva cu o măciucă în moalele capului. O săptămînă întreagă a umblat negru de supărare. I se părea că obrazul lui n-o să se mai spele niciodată.

— Să-mi faci tu mie asemenea rușine, să te lăcomești și să furi munca altuia! îl probozea el în fiecare seară pe feciorul căzut în greșeală. Asta-i mare ticăloșie. Omul de-aceia-i om, ca să nu se lăcomească la munca altuia; și cine nu ține la cinstea obrazului n-are ce căuta în casă la mine.

Dar a trecut întîmplarea asta și în toamnă, badea Neculai căra dovleci cu căruța de pe cîmp, la cooperativă, că el e conductor de atelaj. Și cum drumul trecea chiar prin spatele casei sale, o dată a aruncat trei-patru dovleci în curte. Traian, fiul căzut în greșeală, era cu dînsul. L-a întrebat :

— Tată, mata de ce furi dovleci și pe mine m-ai bătut pentru o storcitură de bostan?

Omul s-a uitat cruciș la fiu-su și n-a știut ce să creadă. Își bate joc feciorul de dînsul sau cu adevărat îl socotește hoț?

— Unde vezi tu că fur? Am intrat eu pe ogorul vecinului? Am păgubit pe careva? Am luat din dovleci muncii de mine.

— Păi... a vrut copilul să zică.

— Păi... să nu învețe oul pe găină, că știu eu să-mi păzesc cinstea obrazului. Parcă ce dacă am luat și eu cîteva dovleci, se cheamă că am furat? Fură cine ia de la mine, de la el, de la vecini, dar dacă iei din grămada mare, nici nu se cunoaște, și nici nu are cine să se supere. Așa că să nu mă faci tu pe mine hoț, că asta-i avere obștească, e a noastră și nimeni nu-și poate fura propria-i căciulă.

Copilul, însă, tot copil. O ținea pe-a lui : „Nu și nu, că-i tot furt. Mai ales atunci cînd iei din averea obștească”. Dumneavoastră ce credeți, dragi cititori. Cine are dreptate?

VINICIU GAFIȚA

Șantier de desecare și indiguire la Prundu-Greaca.

Vechi așezări românești din Carpați

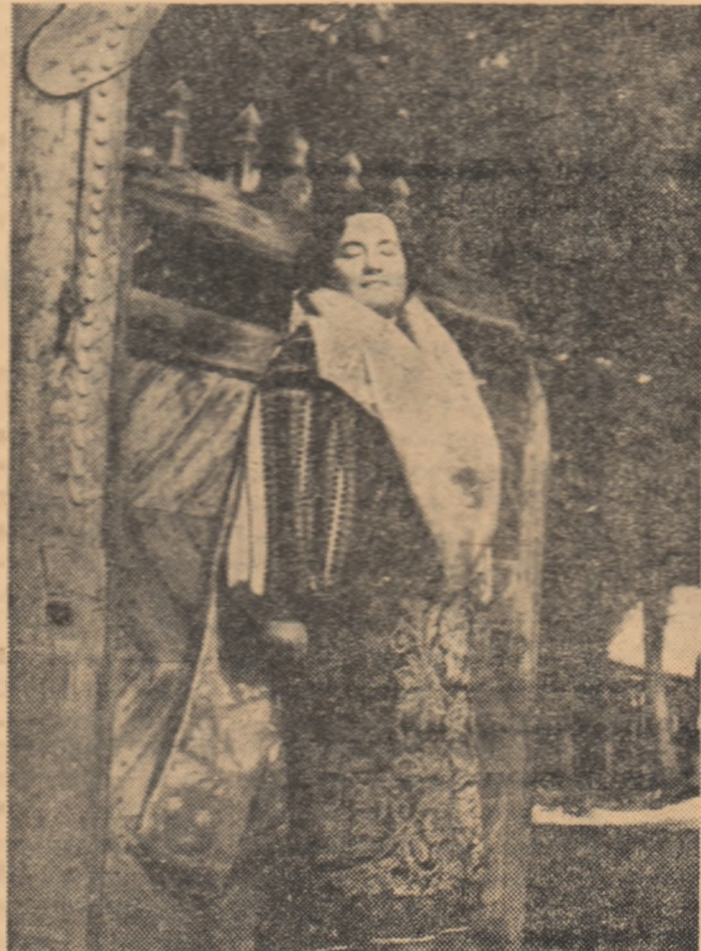
Rucărul

CĂLĂTORIND PE ȘERPUITOARE DRUMURI DE MUNTE

Cu aproape trei sferturi de veac în urmă, Alexandru Vlahuță, îndrăgostit de drumeție și de frumusețile patriei noastre, și-a strins însemnările de drum în cartea *România pitorească*. În locurile mai îndrăgite, poetul revenea, de mai multe ori, găsind de fiecare dată noi prospețimi peisajului natural, legind trainice prietenii cu oamenii din partea locului.

Printre locurile acestea preferate, Cimpulungul Muscelului avea atracție deosebită și, în anii cumpenii dintre veacul trecut și acesta, nu o singură dată și-a petrecut ceasurile de tihnă în vechea cetate de scaun, în tovărășia apropiaților lui prieteni: Coșbuc, Delavrancea, Nicolae Grigorescu. Nu o dată, au făcut împreună, în trapul mărunț al călușilor de munte sau cu trăsura, drumul Cimpulung — Rucăr, căruia îi oferă un loc de plăcută amintire, în cartea sa.

Descrierea Rucărului de atunci a rămas pagină de neșters în literatura noastră, din care cităm: „Toate te-nveselesc aici: aerul curat, freamătul pădurii, vulețul apelor, casele albe presărate printre copaci, înfățișarea mândră și voinicească a gospodarilor, chipul

Rucăreancă

rumen și luminos al rucărencelor și portul lor adevărat românesc țesut, lucrat și înflorit de mina lor, c-o măiestrie, pe care nu știu singure de unde au învățat-o...

Drumețul zilelor noastre, cu mijloace moderne de călătorie, nu mai are nevoie de două ore de mers. Autobuzul face drumul în mai puțin de jumătate de oră, oferind turiștilor priveliștea unică în țară de a urmări firul Dimboviței de la o înălțime de peste 1 000 de metri, apoi coborînd în Dragoslavele și în Rucăr, alunecînd pe asfaltul șoselei naționale, să găsească așezări noi, poate, abia vizate de Vlahuță.

Rucărul este destul de cunoscut în toată țara și chiar peste hotare. Este cunoscut și de cei care nu l-au văzut niciodată.

Pinzele lui Grigorescu, dintre care alege chipuri de femei din Rucăr, au dus de mult faima acestei localități peste hotare, reproducerile de pe aceste chipuri de femei împodobesc foarte multe interioare ale oamenilor muncii din patria noastră. Chipul rucărencelor din zilele noastre, încadrat în marama de borangic, alături de rucăreni vinjoși, a putut fi admirat la televiziune sau în revistele ilustrate, întâlnit în corul căminului cultural Rucăr, laureat al concursului internațional al tineretului.

Așadar, se cuvine să ne oprim și noi puțin în cuibul acesta al munților, în aerul curat, cernut prin foșnetul brazilor veșnic tineri.

POPAS LA RUCĂR

Rucărul, situat de-a lungul asfaltului ce străjuiește cursul Dimboviței și al Riușorului, este o așezare veche. Cu peste șase veacuri în urmă, cavalerii teutoni îl considerau ca o cetate de sprijin în apărarea Țării Birsei, unde se instalaseră, drumul Rucăr — Brașov existînd încă din epoca romană, legînd castrul de la Jdava, din sudul orașului Cimpulung, cu castrul din nordul Rucărului, transformat, după cîteva secole, într-o cetate feudală.

Înainte de 1429, așezat pe drumul dintre Bran și Cimpulung, Rucărul își întindea stăpînire pînă la Bran și avea misiunea de a apăra porțile Ardealului. Istoria arată că veacuri de-a rîndul Rucărul a fost cîmp de bătăie, că singele s-a vărsat din belșug, că drumurile pietroase de munte au scăpărat sub copitele cailor și călăreșilor medievali, au scrișnit ascuțit sub povara carelor grele de mărfuri, după statornicirea legăturilor comerciale dintre Ardeal și Țara Românească. Nume de dealuri, piscuri și văi amintesc istoria frămîntată a Rucărului.

Rucărul este o arhivă istorică. Majoritatea familiilor posedă hrisoave de privilegii date lor pentru vitejie și apărarea fruntariilor țării. Dar există și documente ale luptei rucărenilor împotriva acelor care au încercat să le răpească libertatea o dată cu bunurile dobîndite de secole și statornicite prin hrisoave domnești.

Istoria Rucărului din anii burgheziei este istoria luptei împotriva capitaliștilor care încercau să le răpească munții cu pădurile de brad și pășuni, zestrea lor de secole.

În anii de după Eliberare, rucărenii au devenit cu adevărat stăpîni pe averea lor. Din pășunile munților oile întovărășirii dau renumita brînză oferită în burduf de oaie ca pe vremea dacilor, sau în coaja aromitoare a bradului.

Rucărenii sînt muncitori forestieri. La gurile de exploatare din munți munca nu mai e istovitoare ca atunci cînd goleau munții de podoabă să umple buzunarele capitaliștilor de bani. Buștenii doborîți de ferăstraiele mecanice se ridică mecanizat pe funiculară și alunecă peste văi, ușurînd munca omului. În munți nu se mai doarme pe cetină sub cerul liber. Cabane confortabile, cu așternut curat, asigură odihna meritată după o zi de muncă. Radioul, presa și cartea sînt prieteni pentru clipe de tihnă. Formațiile căminului cultural îi vizitează des. Cînd coboară în comună, muncitorii forestieri văd filme pe ecran lat, participă la manifestări culturale, se destind în familiile lor, în casele lor indestulate.

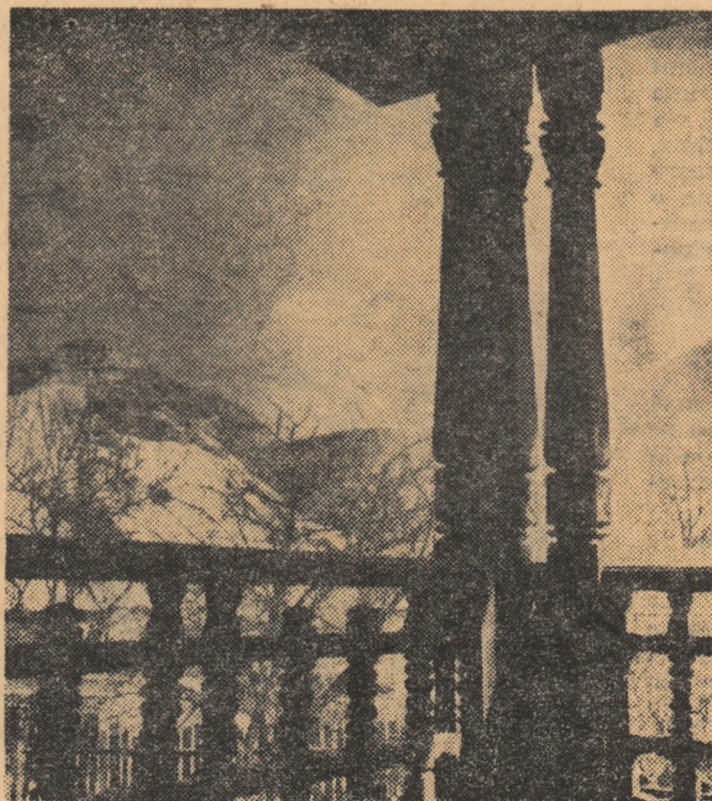
Ce este specific Rucărului este interiorul caselor în majoritate noi. Dacă Vlahuță amintea de arta izvodirii motivelor românești, astăzi am putea spune că Rucărul este o expoziție permanentă a artei populare românești. Covoare românești, ștergare, cuverturi, perdele, totul lucrat de mina rucărencelor, care încă păstrează portul strămoșesc.

Cu migală și dibăcie lucrează bătrîne în războiul de țesut, tinere în gherghelul vertical, degetele care plimbă firul prin urzeala pe care abia o ating, parcă ar cînta din harpă. Sub mîinile lor cresc, văzînd cu ochii, romburi și alte figuri geometrice, crengi și flori, într-un colorit de bun gust.

ARTA ȘI CULTURA BUN AL MASELOR

Dacă tradiția rucărenilor împletește frumosul cu hărnicia, utilul cu plăcutul, dirzenia cu voia bună, privind prezentul, ne dăm seama că se cultivă tradițiile împletite cu noul eposii noastre socialiste.

Setea de cultură este izvorită din necesitățile firești ale omului nou, ea își are izvorul în familie, se formează în școală și crește în activitatea de zi cu zi.

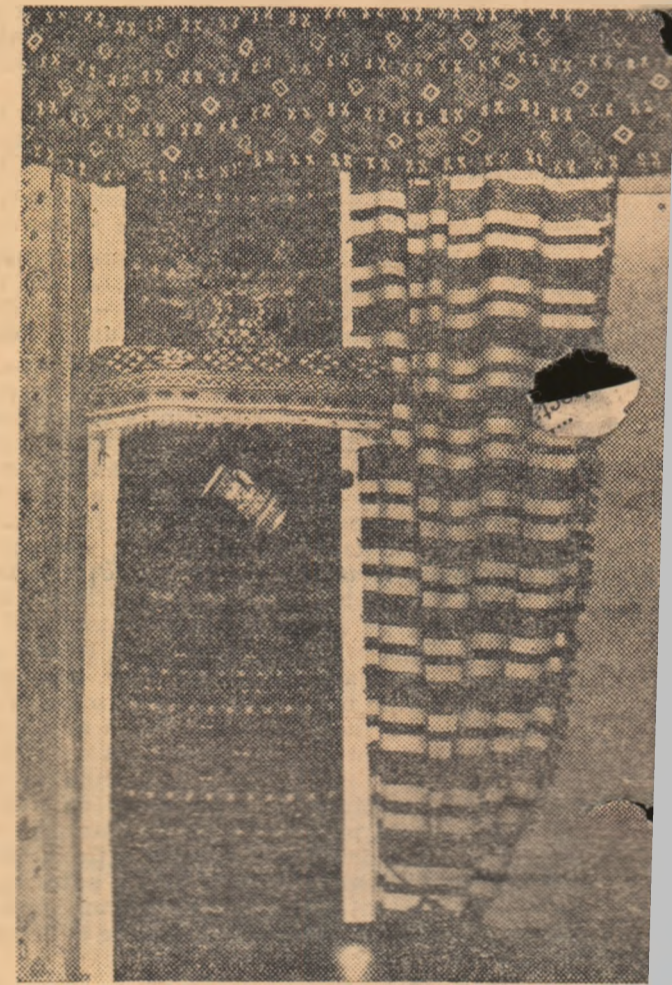

Peisaj

S-au transmis din moși, strămoși povești și legende cu haiduci și luptători pentru libertate, s-a învățat meșteșugul cîntatului și jocului, al exprimării artistice, al cultivării frumosului în viața de zi cu zi.

Dintr-o statistică de acum o sută de ani, aflăm în Rucăr învățau 65 copii. În afară de orașul Cimpulung era cea mai numeroasă populație școlară în Muscel. Numărul de 65 de elevi, pe atunci era des de mare, față de alte localități în care numărul elevilor era de 15—45. În prezent, în Rucăr, învățau 100 de elevi, la școala generală și la liceul din localitate.

În această așezare există o bogată viață culturală. Căminul este centrul activității culturale. În formații artistice ale căminului cultural activează și muncitori forestieri. Aceste formații nu-și limitează muz-

La fereastră

la scena căminului cultural, ci se deplasează și la rîile de exploatare forestieră.

Corul numără peste 120 persoane și pregătește nou repertoriu în cinstea aniversării partidului. Jorul, Călin Cotolan, compune sau armonizează corale închinare patriei și partidului sau lega munca și viața forestierilor. Colectivul de teatru alcătuit din două-trei echipe și pune în repetiție, comitent două piese, cu care se efectuează dep și schimburi de experiență în comunele vecine.

Rucărenii sînt legați, firește, și de ținutul Brașov fiind uniți, de secole, prin cărările munților. Schimburi de experiență cu Moeciul brașovean a făcut ca nici versantului opus al Carpaților să vadă, în pretarea rucăreană, „Stea fără nume” și „Corul lui Justinian” iar rucărenii să aplaude pe Car în interpretarea celor din Moeciul.

Întreaga activitate culturală, la care participă tot Rucărul, se axează, în complexitatea formelor pe problemele zilei. De la informări și simpozioane de temă de politică internă și internațională, pl concertate sau spectacole de teatru și brigăzi, tot punde cerințelor actualității și ce este demn de prezent este gustul format al rucărenilor, într-o continuă dezvoltare.

Peisajul te îmbie, aerul curat al văilor lipscurenți, răcoarea nopților de vară, mirosul de al brazilor, pe care stelele par aninate ca într-o de iarnă, te fac, chiar dacă ai coborî o singură în Rucăr, venind pe șosele șerpuitoare dinspre sau Cimpulung, să dorești să-l vezi, să-ți faci pas prelungit aici.

Un complex turistic aparține viitorului așezării drumurile spre masivele muntoase așteaptă atinse de alpinisti, și chiar dacă vîrsta sau lipsa experiență nu sînt potrivite urcușului, aici, în se poate găsi destulă desfătare pentru ochi și într-un peisaj unic, în felul lui.

Este o invitație pentru perioada noastră de sau chiar pentru o zi de repaus, în care, încă putem spune: Frumoasă ești, patria mea, în sînt fiii tăi, cu care putem purta cu mîndrie, f numele de român!

IORDACHE RADU

În urmă cu aproape un secol, adolescent și sărac — dar dornic de a cunoaște pământul locuit de români, Mihail Eminescu ajunsese, peregrinările sale, în Transilvania. Rumururile i-ar fi evocat originea dacomană a neamului nostru sau poate că duceau numai spre Iosif Vulcan, cel ce întâmpinase cu atita căldură primele versuri... Un lucru e sigur, că la Crăciun, prin părțile Blajului, marele poet s-a întâlnit cu un bun și un inimos român din Bratu, al cărui nume merită să rămână de două ori înscris în istorie. O dată, — pentru că l-a ajutat, în situația dificilă în care se afla, pe Mihail Eminescu a doua oară, pentru că din căsătoria acestei sale învățătoare Aurelia cu protopopul Iosif Goga din Rășinari s-a născut un alt mare poet al nostru: Octavian Goga.

Așadar, acum 85 de ani, Goga a venit pe lume, în aceste părți ale Sibiului, într-un vechi sat de oieri și vajnici păstrări ai datinelor strămoșești. De la războiul păstoresc și de la dragostea pentru țară, își trag rășinării îndeminarea și transpune în lemn bogăția motivelor care au inspirat și pe necunoscuții uritori ai Mioriței.

În acest mediu, Goga și-a petrecut copilăria primind primele impresii poetice care aveau să genereze, mai târziu, o „monografie în versuri a satului de lemn” așa cum își definește el singura operă poetică.

„Am crezut, zice Goga uneodă, că satul reprezintă prin sine unitatea organică a sufletului acestui neam, cu toate cămăntărilor lui, cu tot ce e zvircolire el.”

„În cursul vremii, continuă Goga, am pierdut noțiunea de sat la noțiunea muncii, și fiind ne cheamă pământul, lărgind noțiunea socială. Încă din volumul Poezii, poezie

Octavian GOGA

ma Clăcașii reflecta noua mea evoluție, în sensul încadrării în marele principiu de etică socială...”

Și într-adevăr, consecvent crezului său poetic, adeseori în opera poetică a lui Goga, răzbat puternice accente de revoltă, împotriva nedreptății sociale existente. Nu trebuie să uităm că „monografia” pe care o întreprinde poetul este a unui sat ardelean de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, în condițiile unei apăsătoare dominații habsburgice, al cărei jug se face tot mai simțit, mai ales după înăbușirea revoluției de la 1848. Ecolul revoluționar al Răsunetului lui Andrei Mureșanu părea să se stingă, în momentul în care poezia lui Octavian Goga își vestește fulgerele.

Venind de departe, din doine și cîntece bătrânești, din cronicari și suflul răscoalelor, alimentată încontinuu de realitatea satului pe care îl cunoștea, Goga se impune de la început, ca poet, cucerind masele largi ale poporului, din sinul cărora a izbucnit atât de tumultuos. Pe cerul poeziei noastre, ea strălucește în fericita constelație a lui Alecsandri, Eminescu și Coșbuc, prin mesajul ei aducînd pentru prima dată literaturii noastre pe poetul tribun, pe poetul-apostol, profetitor al „unei vremi de izbăvire” ce va să vină.

Această latură dominantă a liricii lui Goga iese deplin în lumină de la volumul la volum, în neuitate poeme ca Plugarii,

Clăcașii, Oltul, La noi și multe altele.

Goga, ca și Coșbuc, simțindu-se suflet din sufletul neamului său, militează pentru o artă cu pronunțat caracter agitatoric, pentru o artă profund patriotică și educativă, capabilă să ridice masele exploatate la lupta pentru îndeplinirea idealului național și social.

Avem un vis neîmplinit
Copil al suferinței,
De jalea lui ne-au răposat
Și moșii și părinții.

Pentru împlinirea acestui vis, poetul se adresează în limba revoltei „celor mai buni copii ai firii”, plugarilor și clăcașilor, „urziți din lacrimi și sudoare”, cei care „cu sudori sfințit-au țara”.

Teoriile trimbițate de unii estetei, după care o asemenea poezie „reductibilă la cerințele trecătoare se perimează odată cu înfăptuirea idealului național” s-au arătat a fi șubrede. Poezia lui Goga a rezistat și rezistă timpului, ea n-a fost acoperită de vălul uitării. Ea a educat și va educa generații în spiritul dragostei de țară și de popor.

Tăcerii și dezaprobării publice le sînt sortite numai alunecărilor manifestate de poet în ultima perioadă a vieții sale.

cînd mlaștina politicianismului burghez i-a schimbat atât de tragic destinul.

În acest sens, ultimul său volum Din larg chiar dacă ar fi apărut și înainte de moarte tot n-ar fi modificat cu nimic impresia de operă postumă. Politicianul Goga e drept că a murit în 1938. Poetul Goga murise însă mult mai înainte, o dată cu abdicarea de la crezul poeziei sale de dragoste față de obidiți și de ură față de agresori.

Noi sărbătorim 85 de ani de la nașterea poetului Octavian Goga și celebrăm aceea parte luminoasă a existenței și a activității sale poetice.

VICTOR TULBURE

POȘTA REDACȚIEI

De vorbă despre poezie

Ceea ce atrage atenția cititorului multelor versuri care sosesc la redacția revistei, este în primul rînd mesajul lor patriotic. Mai toți auto-ri încearcă să dea glas dragostei lor de țară, entuziasmului lor de părtășii, marea creație obștească. De la copilul de 16 ani Ștefan Buzărnescu pînă la tîranul cooperativist Anton Răghici, al cărui fiu de 24 de ani ne aduce în atenție producțiile tatălui său, acești gînd luminoși închinat României socialiste, viitorului ei, stîrnește conștiința și îl poartă pe hîrtie. Mărturisesc emoția ce mă cuprinde cînd cercetez scrisorile și redescopăr în ele iar și iar sentimentul profund al omuninunii dintre oamenii acestei țări, mîndria și încrederea lor.

Firește, poezia e artă și nu oricine posedă aptitudinea s-o practice cu succes. Drumul de la gîndul frumos, la bătaia fierbinte a inimii pînă la realizarea poeziei adevărate e un drum lung și spinos. Unii, puțini, îl străbat. Alții, foarte mulți, nu-l pot străbate nicicînd. Și dacă bunele lor intenții merită lauda, în schimb, ne-așteptăm sau chiar neputința cer din partea noastră un cuvînt cinstit, deschis, fără ocolșuri, iar din partea autorilor respectivi o la fel de cinstită înțelegere.

Trec așadar la concret.

CONSTANTIN STEGARU (Birăd). Din poezia Sonda rețin versul început „Străbat păduri virgine și sori uciși pe ramuri”, ca și versul treilea din prima strofă „Și-aud în vremi apuse un foșnet ars de rigi”. De asemenea, rețin imaginea ecuatului de suferință din poezia Evad, deși stingăciile sînt evidente:

În fiecă verigă din lanțurile reci
Zăcea parcă un suflet închis în ea
pe veci;
Și cînd cu vreo mișcare zvicnită se
ciocneau
Infiorau oțelul albastru și
vorbeau.

DANCIU PETRE (Cărbunescu-Giurt). Din Buchetul închinat zilei feței mijeste un firicel care anunță, bate... primăvara. Iată-l:

Ai trecut pe-aceia, ai trecut...
Ochii mei, auzul nu mă-nșală.
De aceea poate frunzele-au tăcut,
De aceea bate vîntul cu sfială.

Mai trimiteți și pe alte teme.

ION NICOLA (U. M. Nr. 01598). Deși specificați în scrisoare că ne trimiteți 7 poezii și 2 fabule, nu am găsit decît un total de 6 producții, printre care cu regret, nici o poezie și nici o fabulă.

IOAN STANCU (Iași). Poate că unele versuri ar putea fi folosite în spectacole de amatori, la estradă. Atît. Dar pentru că susțineți în scrisoare că vreți să vă dovedeți „puterea de creație, progresul și stilul”, mi îngădui să vă atrag atenția că „m-ați descurajat” nu se scrie „m-ți descurajat”, după cum „secretul cel mare” nu se scrie „secretul ce-l mare”.

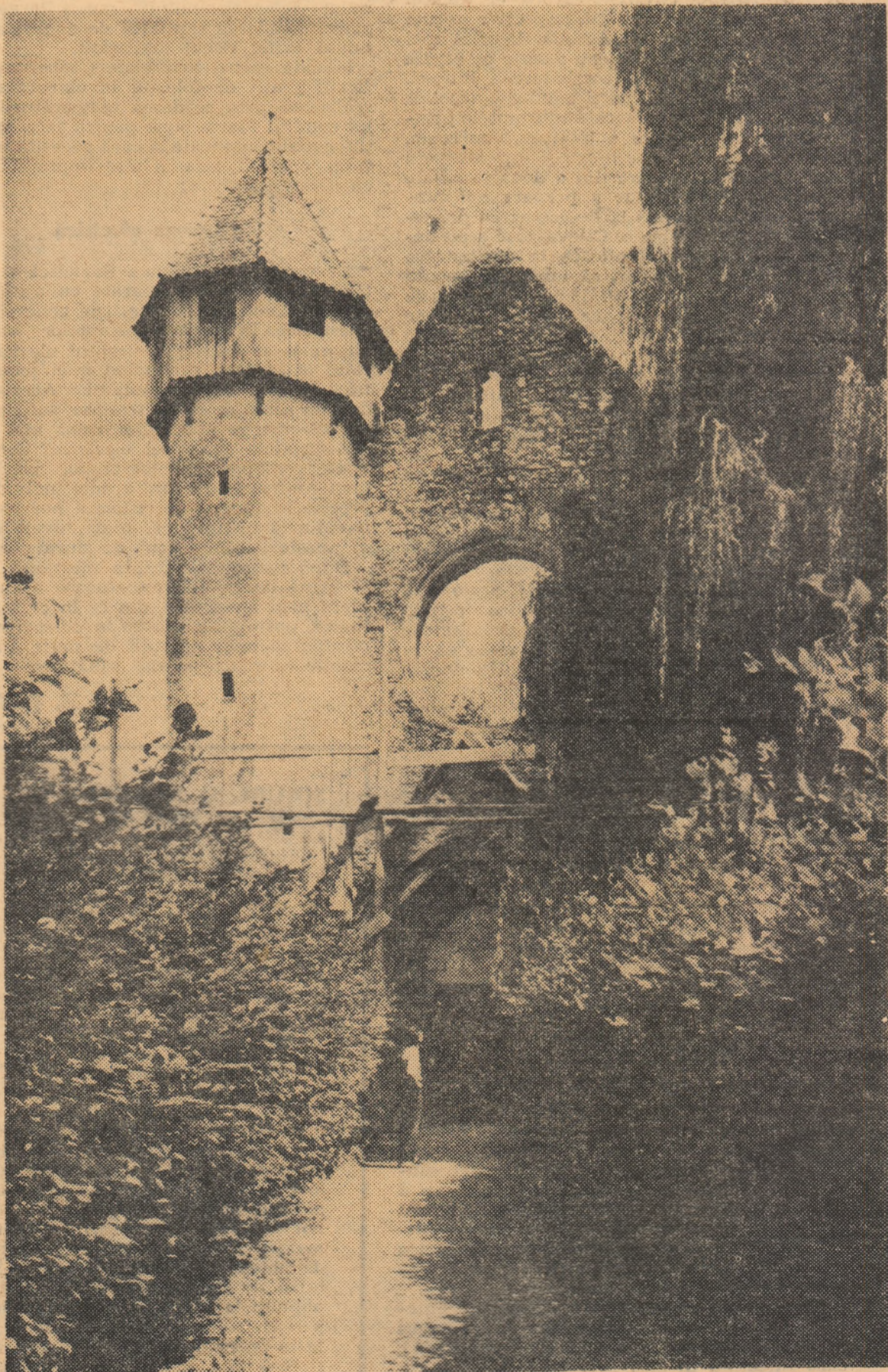
TEODOR PAȘCALĂU (Valea Drăganului-Huedin), G. ȘERBĂNESCU (Copșa Mică), MARIN NEDELEA (Pitești), VASILE IONESCU (Tătaru-Mizil): Deocamdată nu.

DUMITRU D. ANTON (Valea Călugărească). E frumos că apreciați atît de mult versurile scrise de tatăl dv. DRĂGHICI ANTON și ni le recomandați. Sînt cronici rimate, unele ori hazlii, cu observații concrete asupra oamenilor din sat și asupra muncii lor. Versurile se pretează a fi spuse la șezători sau între prieteni. Probabil au și fost folosite în diverse ocazii. Ele conțin îndemnuri folositoare, ca și relatări despre viața nouă, civilizată, a tîranilor cooperativi:

Am prăsit o viață-ntreagă
Și n-am văzut Marea Neagră.
O fi neagră, o fi albastră?
Și doar e în țara noastră!...
Zău, să lăsăm toată gluma,
S-o vedem și noi acuma!

Vă rog să-i transmiteți tatălui dv. urări de succes în muncă, de sănătate și viață lungă. Îi dorim să vadă cît mai curînd marea.

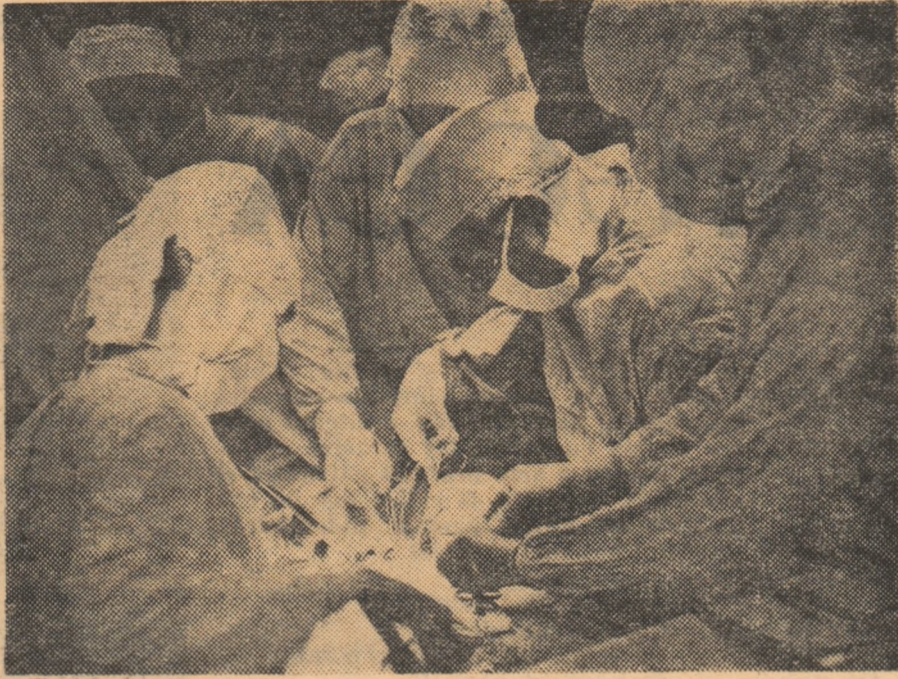
EUGEN FRUNZĂ

Cetatea Cirja, regiunea Brașov.

In timpul unei operații pe inimă, la spitalul Fundeni de lângă București.

OPERAȚII FĂRĂ DURERE

Fără doar și poate, dorința oricărui bolnav aflat înainte de operație este ca în timpul intervenției chirurgicale să nu simtă nici o durere. E cu puțință oare acest lucru? Fără îndoială că da. Mijloacele moderne, care stau azi la dispoziția medicilor, permit ca durerea să fie aproape în întregime înlăturată. Până s-a ajuns însă aici s-a străbătut o cale lungă.

De la mătrăgună la gazul „ilariant“

În vremurile îndepărtate, oamenii primitivi credeau că bolile se datoresc unor „demoni răi“, pentru îndepărtarea cărora ei făceau apel la bătrînii comunității respective și mai apoi la vraci și vrăjitori. Aceștia, datorită unei experiențe bogate, cunoșteau o serie de plante și metode empirice de combatere a durerii. Mătrăguna, opiul, hașișul și băuturile acoolice au fost timp de multe secole substanțele principale folosite pentru a înlătura, oarecum, durerea.

Strădaniile chimiștilor din a doua jumătate a veacului al 18-lea de a prepara noi substanțe chimice au dus la descoperirea primelor anestezice mai bune. Cîteva gaze s-au dovedit în mod special eficace în combaterea durerii. Astfel s-a văzut că inhalarea gazului protoxid de azot face să dispară durerile de dinți și de cap. Acest gaz denumit și „gaz ilariant“ (din cauza stării de veselie pe care o creează) nu a fost folosit însă mult timp decît pentru demonstrații teoretice. Încercările de a-l folosi în timpul operațiilor chirurgicale s-au izbit în acea vreme de neîncrederea medicilor dintre care mulți nu credeau în posibilitatea înlăturării durerilor în timpul operațiilor. Vestitul chirurg francez Velpeau scria, de pildă, în 1839: „evitarea durerii în chirurgie este o himeră (închipuirea fără temelie) care nu trebuie urmărită. Instrumentele tăioase și durerea sînt două noțiuni care nu se vor despărți niciodată“.

Și totuși după cinci ani, în 1844, protoxidul de azot a fost utilizat în dentică pentru suprimarea durerii. Anestezia cu protoxid de azot era însă foarte scurtă și de aceea ea nu a putut fi întrebuințată decît pentru operațiile mici sau extracții dentare. Pentru operațiile mai lungi au fost căutate alte anestezice, primele substanțe folosite fiind eterul și clorofomul.

La 17 octombrie 1846 a avut de fapt loc prima „operație fără durere“ din istoria medicinei. Un profesor american a extras fără durere o tumoare mare de la gîtul unui bolnav adormit cu eter. Din America, metoda anesteziei cu eter trece în Anglia și apoi în întreaga lume. În Rusia, marele chirurg N. I. Pirogov folosește eterul pe cîmpul de luptă în operațiile făcute ostașilor răniți. La noi în țară, prima operație cu anestezie s-a făcut în 1849. Se pune eterul într-o bășică de bou și se turna cu picătura pe o compresă deasupra nasului celui operat.

Anestezia locală

Anesteziele locale acționează numai asupra regiunii ce trebuie operată. În acest scop s-a folosit la început cocaina, substanța extrasă din frunzele unui arbore (Erytroxylon coca) care crește în Peru și Bolivia. Această substanță are capacitatea să „amorțească“ locul unde este injectată. Este meritul medicului rus V. K. Anrep de a fi observat pentru prima dată că injecția cu cocaină face ca pielea situată deasupra regiunii injectate să devină insensibilă la durere.

Mai tirziu s-a preparat o substanță sintetică asemănătoare cocainei, dar de șapte ori mai puțin toxică. Aceasta este novocaina, care injectată în șira spinării amorțește regiunea dorită. În punerea la punct a acestei metode o contribuție însemnată a adus-o savantul român cu renume mondial Toma Io-

nescu care a aplicat anestezia cu novocaină și i-a adus o serie de modificări originale și îndrăznețe.

În ultimul timp, metodele de anestezie au fost mult perfecționate. Printre metodele moderne de anestezie generală este și narcoza în circuit închis. Aceasta se realizează cu ajutorul unui aparat care dozează pe de o parte cantitatea de narcotic ce o primește bolnavul, iar pe de alta oxigenul și bioxidul de carbon care, fiecare la rîndul său, ușurează sau stimulează respirația. Astfel anestezia generală cu circuit închis poate dirija permanent atît doza de narcotic, cît și respirația bolnavului operat.

O serie de medicamente noi, așa-zisele, „medicamente liniștitoare“ de felul carbaxinului (clordelazinului) sau a largactilului, permit scăderea cantității de anestezie, diminuînd astfel riscul toxicității.

Metoda răcirii artificiale („hibernația artificială“) atît de folosită în chirurgia inimii, realizează prin scăderea temperaturii corpului condiții foarte bune pentru facerea operațiilor mai complicate și care necesită mai mult timp, operații care în alte împrejurări ar fi cu neputință.

Narcoza electrică

De curînd în Uniunea Sovietică și în alte țări s-au construit aparate cu ajutorul cărora se poate face o anestezie generală fără... anestezice. În locul substanțelor anestezice obișnuite se folosește curentul electric. Aparatul acționează producînd mici șocuri electrice asupra bazei craniului. Aceste șocuri dau un somn de două, trei ore, suficient pentru efectuarea operațiilor celor mai dificile.

Avantajele „narcozei electrice“ constau în lipsa completă de toxicitate, posibilitatea unui control foarte fin, a unei individualizări precise în funcție de sistemul nervos al bolnavului și menținerea unui „nivel“ constant al anesteziei indiferent de durata operației.

După cum vedem știința anesteziei, apărută în urma dezvoltării impetuoaase a chirurgiei, oferă prin anestezice, din ce în ce mai puțin toxice, posibilități din ce în ce mai mari, în efectuarea unor operații de mare anvergură menite să redea omului sănătatea.

Dr. E. ROMAN

Ce să citim

CARTEA SERICICULTORULUI

În Editura agrosilvică a apărut recent „Cartea sericicultorului“ de ing. Marin Craiciu și ing. Eufrosina Craiciu.

Lucrarea s-a întocmit pe baza cercetărilor efectuate în țara noastră, a rezultatelor frunțășilor în producție și a literaturii de specialitate din țară și străinătate.

După ce se tratează, pe scurt, evoluția sericiculturii în țara noastră și în alte țări, lucrarea se ocupă de cultura dudului și a soiurilor de dud, de școala de puieți și de pomi, de tipurile de altoire la dud, precum și de dăunătorii animal și de bolile dudului.

Într-un capitol separat este analizată creșterea viermilor de mătase, descriind rasele și hibridii de viermi de mătase și clasificîndu-i.

Autorii se mai ocupă de localul de creștere și pregătirea lui, sistemele de creștere și utilajul necesar, îngoșarea, recoltarea și cla-

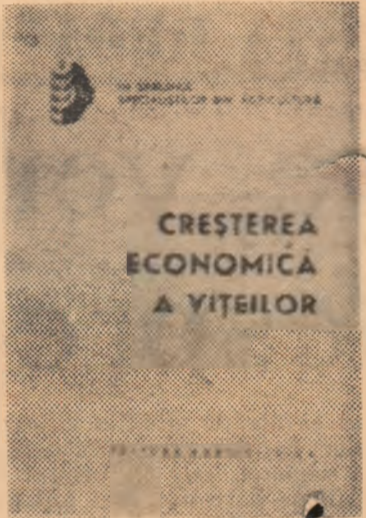
sarea gogoșilor, precum și de prelucrarea primară a gogoșilor.

În încheiere autorii se ocupă de organizarea sericiculturii ca ramură de producție în cooperativă agricolă de producție

CREȘTEREA ECONOMICĂ A VIȚELOR

Lucrarea „Creșterea economică a vițelilor“ apărută în Editura agrotehnică, prezintă cititorilor principalele aspecte teoretice și practice ale noilor metode de hrănire și adăpostire a vițelilor. Schemele clasice de hrănire a vițelilor ce prevăd administrarea unor cantități relativ mari de lapte, sînt înlocuite în zilele noastre cu metode de hrănire mai economice privind înlocuirea laptelui din hrană cu alte materiale mai ieftine (concentrate de furaje etc.).

În prima parte a lucrării autorul expune cîteva aspecte ale acestor probleme. Sînt dezvoltate apoi principalele metode de creștere a vițelilor cu cantități reduse de lapte (hrănirea vițelilor cu furaje uscate, zer, substituente de lapte etc.). Caracteristica comună a tuturor metodelor o constituie acceptarea unor sporuri medii zilnice relativ mici (300—600 gr.) la vîrsta de 1—3 luni, cînd hrana vițelilor se bazează, cel puțin la început (4—8 săptămîni), pe lapte și

realizarea în compensație a unor sporuri mari la vîrsta de 3—7 luni, după dezvoltarea microflorei simbiotice din rumen, cînd sporurile se realizează pe baza furajelor concentrate.

În încheierea lucrării sînt prezentate pe scurt unele aspecte ale influenței factorilor de mediu asupra vițelilor.

SOIURI ȘI HIBRIZI NOI DE PLANTE

Printre rezultatele noilor cercetări științifice efectuate la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice — Fundulea, de lângă București, și din stîni experimentale din regiunile țării și prezentate într-o recentă sesiune științifică, se numără și opt hibridi de porumb, care au dat sporuri de producție cu 20—50 la sută mai mari față de cei existenți, cinci soiuri de grîu care au depășit soiurile cele mai productive din ultimii ani, precum și soiuri noi de sfeclă de zahăr, mazăre, soia, orez, orz și de plante de nutreț. Hibridii de floarea-soarelui obținuți la Fundulea, superioari soiurilor cultivate în prezent, se caracterizează prin sporuri de producție de circa 27 la

Magazin științific

sută și printr-un conținut mai mare de ulei.

ATLAS LINGVIC ROMÂN

Centrul de cercetări fonetice și dialectale a Academiei Republicii Socialiste România, condus de acad. Alex. Rosetti, elaborează o importantă lucrare științifică: „Noul atlas lingvistic“, care va înregistra fenomenele de limbă existente în prezent pe teritoriul țării noastre.

Cuprinzînd „hărți“ reprezentative pentru repa-

rația și modificarea verbală a cuvintelor utilizate în fiecare din cele 16 regiuni ale țării, această lucrare va constitui o valoroasă realizare a științei din țara noastră.

MAȘINI ELECTRONICE ÎN SILVICULTURĂ

Un grup de specialiști al Institutului de cercetări forestiere din București, în colaborare cu lucrători din silvicultură, a pus la punct, cu ajutorul mașinilor electronice de calcul, o me-

todă superioară de măsurat cantitățile totale și pe sortimente de masă lemnoasă destinate exploatareii.

Prin folosirea mașinii electronice realizată la Institutul de fizică atomică al Academiei Republicii Socialiste România, calcularea unei fișe de cubaj a copacilor se face în mai puțin de 5 minute în loc de 4—8 ore cît dura mai înainte această operație. După un calcul întocmit de specialiști, generalizarea acestei metode pe întreaga industrie forestieră ar permite economisirea a 200 000 ore de lucru și a circa 2 milioane lei.

În urma experimentărilor efectuate, cu bune rezultate în diferite unități silvice, această metodă o început să fie generalizată.

CRONICA

EVENIMENTELOR

INTERNAȚIONALE

La Moscova se desfășoară în prezent lucrările celui de-al XXIII-lea Congres al P.C.U.S. Din delegația Partidului Comunist Român care participă la lucrări, fac parte tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, conducătorul delegației, Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv și al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., Alexandru Drăghici, membru al Comitetului Executiv și al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Teodor Marinescu, membru al C.C. al P.C.R., ambasadorul Republicii Socialiste România la Moscova.

Cel de-al XXIII-lea Congres al P.C.U.S. a fost precedat de o vastă și aprofundată discuție asupra proiectului noului plan cincinal sovietic, pe perioada 1966—1970. Directivele reflectă grija partidului pentru dezvoltarea neîntreruptă a puterii economice a Uniunii Sovietice și ridicarea nivelului de trai al populației. Venitul național al U.R.S.S. va înregistra, la sfârșitul cincinalului, o creștere de 38 pînă la 41 la sută, ceea ce va permite, conform prevederilor, mărirea salariilor pentru muncitori și funcționari cu aproximativ 20 la sută, iar a veniturilor colhoznicilor cu 35 pînă la 45 la sută.

Aspecte ale problemei suveranității naționale au fost puse în atenția opiniei publice internaționale, prin mijlocirea unor evenimente care nu seamănă între ele, dar a căror semnificație este aceeași — afirmarea dreptului suveran al popoarelor de a-și hotărî singure soarta.

În discuțiile pe marginea principiului neintervenției în treburile interne ale statelor, din cadrul Comitetului special al O.N.U., pentru principiile care trebuie să stea la baza relațiilor dintre state, șeful delegației române s-a pronunțat în favoarea dreptului fiecărui popor, mare sau mic, de a-și decide soarta, de a-și alege calea dezvoltării

sale politice, economice și sociale, de a-și rezolva singur problemele și de a-și afirma ființa națională. Totodată delegația română a sprijinit un proiect de rezoluție prezentat în comun de Chile și R.A.U. și care a și fost adoptat. Se prevede în acest document ca în formularea principiului neintervenției, Comitetul special să țină seama cu strictețe de rezoluția privind inadmisibilitatea amestecului în treburile interne ale statelor, adoptată în unanimitate la sesiunea a XX-a a Adunării Generale O.N.U.

Pe alt plan și cu alte implicații, dreptul popoarelor de a-și hotărî singure soarta a fost readus în actualitate prin intenția Franței de a părăsi structura militară nord-atlantică. În mesajele transmise aliaților săi această hotărîre este motivată prin aceea că Franța dorește să revină la o situație normală de suveranitate. Franța nu mai vrea ca prin așa-zisa integrare militară să i se răpească dreptul de a dispune de ea însăși, refuză de a fi tirată în războaie pe care nu le dorește, de a găzdui pe teritoriul său baze străine și armate străine fără a avea control asupra operațiunilor efectuate de acestea.

Oficialitățile franceze și presa subliniază, de asemenea, că după 20 de ani, vechea concepție a organizației Tratatului Atlanticului de Nord este complet învechită, că ea nu corespunde echilibrului de forțe nou creat. Referindu-se la politica externă a guvernului Franței, ziarul francez „La Nation” scria „că în locul politicii blocurilor trebuie pusă politica cooperării”.

Acțiunile întreprinse de Franța pentru retragerea ei din Organizația Atlantică reprezintă mai mult decît demersurile unei țări conștiente de pericolul ce amenință suveranitatea sa. Ele reflectă, în același timp, grava criză a bazelor politice ale N.A.T.O., organizație ale cărei țeluri sînt potrivnice intereselor naționale ale celor ce-o compun.

E. MARTIN

Anunțul a apărut în aceeași zi în presa americană, franceză, engleză, italiană și elvețiană. Avea o poză mare și frumoasă, înfățișînd o încăpere mare și frumoasă, cu o fereastră mare și frumoasă care dădea spre o plajă mare și frumoasă. Textul era la fel de mare și de frumos. Ca dovadă, iată cîteva rînduri din el: „Soare garantat! Climă dulce! Vedere splendidă! Miros de brad! Arhitectură elegantă!”

O reclamă, firește. Care dă de veste cititorilor americani, francezi, englezi, italieni și elvețieni că își pot cumpăra apartamente, vile și chiar blocuri întregi în

Totuși, ei țineau mult la pămîntul lor. Cînd au venit la ei reprezentanții societății de construcții „Setirim” și le-au propus să le cumpere ogoarele, au refuzat. Suma ce li se oferea (cam 6 500 de pesetas hectarul) nu le-ar fi ajuns să se hrănească nici măcar un an. „Pe urmă ce ne facem? au întrebat ei. Murim de foame?”

Cei de la „Setirim” nu și-au pierdut vremea cu tocmeli. Directorul general s-a adresat guvernului de la Madrid și acesta a rezolvat lucrurile cum nu se poate mai simplu, confiscînd ogoarele. Dar nu pe gratis. Nu! Se știe doar că Franco e „ocrotitorul” țării.

Castele în Spania

Spania. Mai precis, în regiunea Tarragona, pe coasta Mediteranei. Socotite în dolari, lire sterline sau italiene și franci francezi sau elvețieni, prețurile indicate sînt mai ieftine decît ar costa asemenea case clădite în țările respective. De altfel, anunțul glăsuiește fără înconjur: „Spania vă oferă un adevărat chilipir pe tărîmul construcțiilor de locuințe”. Și așa și este! Numai că reclama nu suflă un cuvînt despre motivele pentru care un bogătaș american, de pildă, are de plătit pentru o vilă în Spania cam jumătate din prețul pe care l-ar avea de plătit pentru aceeași vilă în Statele Unite.

Explicația este cît se poate de simplă. Terenul pe care vor fi construite clădirile din regiunea Tarragona a aparținut, pînă anul trecut, țărănilor — cam șapte mii la număr. Aceștia însă, în loc să înalțe blocuri, hoteluri sau măcar niște case mai acătării, cu zece-cincisprezece etaje, s-au mulțumit să-l are cu plugurile de lemn, așa cum făceau și strămoșii lor, în urmă cu cîteva veacuri. În aceste condiții, nu-i de mirare că abia izbuteau să-și agonisească traiul de pe o zi pe alta.

ranilor. Aceștia au cîpătat 2 900 de pesetas pe hectar, adică ceva mai puțin de jumătate decît le oferise societatea de construcții. Ca să se învețe minte să nu mai pună bețe în roate afaceriștilor.

A trecut de atunci aproape un an. Foștii țărani din regiunea Tarragona au ajuns, așa cum prevedeau ei, să nu mai aibe ce pune în gură. Dar ce importanță mai au șapte mii de flăminzi, cînd în Spania muritorii de foame se numără cu milioanele? Și, mai ales ce importanță au ei în comparație cu milionarii străini, care-și pot cumpăra acum vile ieftine, cu soare garantat, climă dulce, vedere splendidă și miros de brad?

După o străveche zicală, a-ți clădi castele în Spania înseamnă a-ți face niște iluzii lipsite de orice teme. În vremurile noastre, însă, bogătașii din America, Franța, Anglia etc. își pot clădi de-adevăratale castele în această țară. Temeiile pe care se înalță ele este regimul franchist, care calcă în picioare cele mai elementare drepturi omenești ale țărănilor.

N. MINEI

Răsfoind presa străină: Revista Stern-R. F. G.

Se va ajunge totuși pînă acolo?

de SEBASTIAN HAFFNER

Abia cu puține luni în urmă, Erhard ne asigurase cu mina pe inimă că nu se pune problema unei participări militare germane la războiul din Vietnam. Dar Erhard are o însușire binecunoscută: cu cît spune pe un ton mai patetic că nu va face cutare sau cutare lucru, cu atît poți fi mai sigur că-l va face.

Cu Vietnamul se pare că s-a ajuns foarte departe. Dacă opinia publică germană nu se trezește în ultima clipă și nu dă alarma, dacă ea nu va face să zăngăne geamurile la Bonn, atunci în curînd în Vietnam vor fi trimiși soldați germani.

„Escaladarea” este acum în plin avînt la Bonn. Mai întîi a fost numai un sprijin verbal pentru războiul lui Johnson, numai un fel de comparație inutilă, nepotrivită și lipsită de demnitate între Republica federală și iluzoriul stat-marionetă al generalului Ky.

Apoi s-au aruncat pe febrească peste 100 milioane de mărci sub titlul de „ajutor de dezvoltare” pentru Vietnamul de sud — ca și cum s-ar putea

dezvolta ceva acolo, în actualele împrejurări. Există chiar informații, potrivit cărora Erhard și persoanele care l-au însoțit cu greu au putut fi împiedicați, după reîntoarcerea lor din S.U.A., să trimită unități de geniu în Vietnam (după cum se știe, unitățile de geniu sînt înarmate nu numai cu lopeți, ci și cu puști). Apoi s-a luat hotărîrea să se amenajeze o navă-spital și să fie trimisă în zona operațiilor militare, unde este, firește, expusă la bombardamente sau alte incidente, cazuri în care „onoarea națională” va cere, probabil, din nou „măsuri represive”. Acum, Barzel, conducătorul fracțiunii creștin-democrate în Bundestag, preconizează în mod public trimiteră de „voluntari” și se vorbește, de asemenea, despre „un grup militar de observatori”.

Nici nu este nevoie de mai mult pentru angajarea militară directă a Republicii federale în Vietnam. Legiunea Condor, trimisă de Hitler în Spania în urmă cu 30 de ani, era alcătuită, de asemenea, din „voluntari”, iar primele unități ale actualei armate a-

mericane din Vietnam erau formate și ele numai din „consilieri militari”.

De ce se amestecă Republica federală într-un război purtat la antipodi? Ce i-au făcut vietnamezii? Cu ce au păcătuit ei pentru ca soldații germani să fie trimiși în cealaltă emisferă a globului, să le invadeze țara și să tragă asupra lor fără declarație de război, încălcînd deci normele dreptului internațional? Nu a fost suficientă o Guernica? Trebuie oare ca Bundeswehrul să calce neapărat pe urma Wehrmacht-ului hiterist și să atirne de drapelul sale cîteva „Guernica” vietnameze?

... Nimic nu ar putea provoca atît de lesne un scurt circuit și transforma în mod atît de direct un război local în Vietnam într-un al treilea război mondial ca prezența Germaniei occidentale în această țară — mai ales dacă, după cum circulă zvonul, germanii vor cere să fie răsplățiți de America pentru victimele pe care le vor provoca în Vietnam prin accesul la arma atomică.

Demonstrație studentescă în Berlinul Occidental împotriva războiului dus de S.U.A. în Vietnam.

Făcăleli, nu glumă!

O CONDIȚIE

Discuția are loc între bibliotecarele Floarea Frăsie din Corbu și Constanța Ivan din Saligny.

— Ai auzit că biblioteca mea va fi declarată frunțasă pe regiunea Dobrogea? întrebă Floarea Frăsie.

— Probabil că ai activitate bună.

— Bună?! E puțin spus. Excepțională activitate. Zilnic intră în bibliotecă peste 51 ba chiar și peste 52 de cititori și fiecare împrumută cărți. Eu stau de vorbă cu fiecare în parte ca să-i recomand volumele care l-ar interesa. Am fișe, pe care trec nu numai

ceea ce a citit omul ci și ce ar trebui să mai citească. Urmaresc adică, evoluția. De manifestări de masă nici nu-ți mai spun. Toți mă felicită și se miră cum le fac atât de interesante. La diminețile de basm nu se citește o povestire ci se interpretează, așa, ca la televizor. Nu a rămas carte neprezentată. Săptămânal organizez procese literare cu dezbateri serioase. Ei, ce părere ai?

— Într-adevăr, excepțională activitate.

Floarea Frăsie începe să ridă în hohote.

— Ce te-am mai păcălit.

Azi e 1 aprilie. Dar tu cum te descurci la biblioteca din Saligny?

— Păi, să vezi, am programat pentru anul acesta 343 manifestări de masă...

— Și tu vrei să te cred? Știu că-i păcăleală, dar e prea gogonată.

— Zău, Floareo că vorbesc serios. 343 am planificat.

— Și cite ai ținut pînă acum?

— Vreo trei-patru.

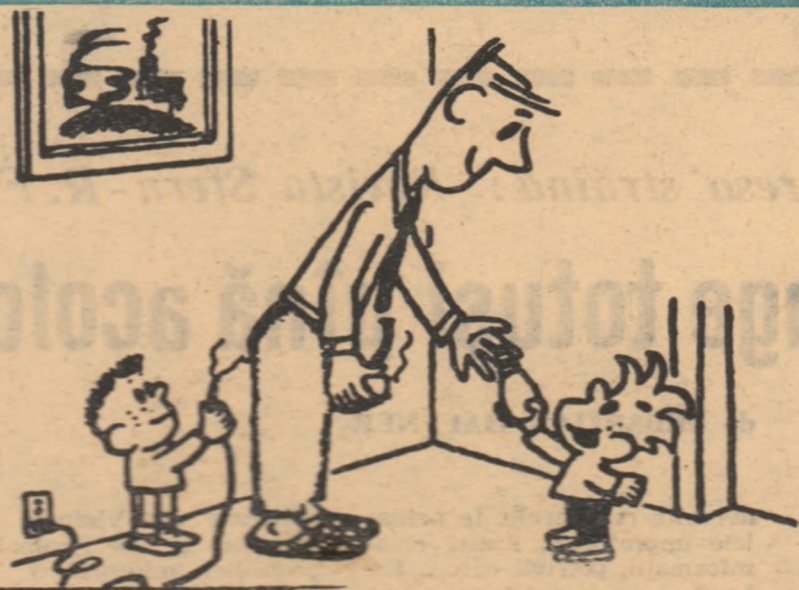
— Asta e păcăleală.

— Nu e păcăleală, dar poate că am exagerat puțin.

...De unde se desprinde concluzia că ambele biblioteci, atât cea din Corbu cât și cea din Saligny merită steagul de frunțase pe regiune.

Cu o singură condiție: să le fie decernat în ziua de 1 aprilie.

A. CROITORU

— Ține puțin becul ăsta, taticule! Vrem să facem o mică experiență!

(Din Revista ABC-Roma)

Sfaturi pentru...

...„Marinică” mecanizatorul:

Nu confunda Stațiunea de mașini și tractoare, cu stațiunea de odihnă...

...directorii de cămine culturale care umflă rapoartele de activitate:

Nu vă lăsați influențați de serile de basme pentru cei mici, atunci cînd vă întocmiți rapoartele de activitate.

...cititori:

A citi un volum cu atenție, din scoarță-n scoarță nu înseamnă a înapoia bibliotecii cartea fără coperti...

...unii gestionari:

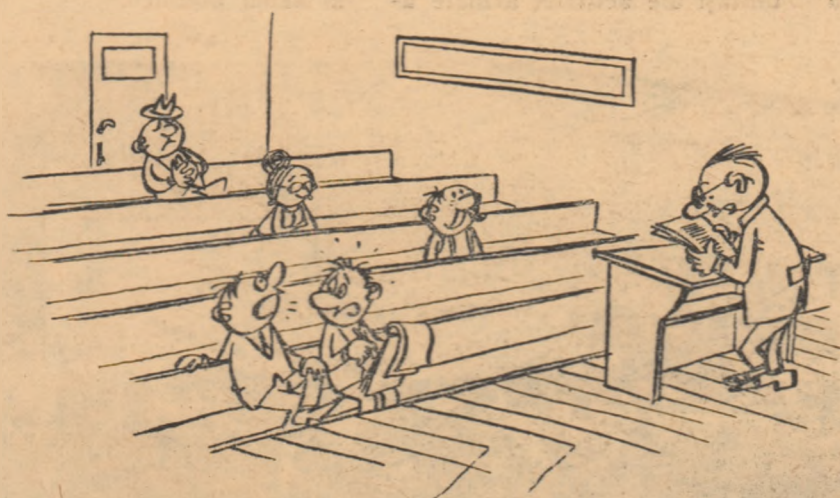
„Invirtita” e un joc de doi.

Invirteala e un joc de doi-pînă la cinci... ani.

...bibliotecare:

Cu o floare nu se face primăvară. Dar nici cu o singură manifestare nu se face... activitate culturală.

GRIGORE POP

— Eu zic să notăm în jurnalul de activitate 80 de participanți.
— Nuuu! Numai 79, că pe conferențiar nu-l punem la socoteală!

Căminul cultural din comuna Cosmești, raionul Videle, este mai mult închis.

— Hai Ioane, s-a deschis căminul cultural!
— Nu se prinde.

Desen de F. GRONSKY

SUPĂRAȚII

Soții Ștefan și Dumitra Nichita din comuna Bucov-Ploiești, sînt supărați foc: n-au găsit nici un avocat care să le câștige procesele. Au avut pînă acum cel puțin o duzină de procese și pe toate le-au pierdut. Asta, bineînțeles, din vina avocaților care nu știu să-i apere fiindcă ei, soții Nichita, n-au fost vinovați nici-odată. De fapt, Ștefan nici nu mai trebuie pus la socoteală.

Dumnealui face tot ce zice dumneaei, adică Dumitra. Că și de aici a pornit un proces. Din vina mamei soacre, care a îndrăznit să-i spună odată că în casa lor cîntă găina și că Fane al ei se lasă tîrît în tot felul de scandaluri, de au ajuns să fie certați cu toată strada.

Dumitra era atunci cu o sapă în mîna. Ar fi putut s-o lase lată pe soacră-sa. I-a fost însă milă. A aruncat sapa și a dat cu pumnii și cu picioare-

rele. Fane al ei nu s-a băgat. A zis numai atât:

— Vezi ce faci, mamă? După ce ne insulti, o mai și mîrdărești pe Dumitra de singe!

Alt scandal au avut cu vărul Constantin Chirilă, la nunta căruia au dat ca dar o sută de lei și o mașină de tocat carne, și căruia, după nuntă, ea, Dumitra, i-a spus cu frumosul:

— Mă nenorocitul, am plecat de la voi flămînzi și nebăuți, în timp ce la nunta mea alde tactu și mîta au mîncat cît zece, deși mi-au dat ca dar numai o mașină de tocat.

Ceartă, ocări, tîmbălău. La comisia de împăciuire, pe sală, Dumitra a observat că Mariei Chirilă, nevasta lui Constantin, nu-i stă bine o buclă și s-a repezit să i-o așeze. Șeful postului de miliție a surprins-o cu mîna în părul „părții adverse”, n-a înțeles despre ce e vorba, și Dumitra, nevinovată, a dat de

alt necaz! Dar nu s-a lăsat. S-a dus la tribunal. Tribunalul a amendat-o. Ea s-a întors acasă și, urmată de Fane, a provocat noi scandaluri. După ajuns din nou la comisie, și din nou la tribunal — ca să demonstreze că prima condamnare nu a fost dreaptă. Și a reușit. N-au mai amendat-o. Au condamnat-o la o lună și jumătate închisoare corecțională pentru tulburarea liniștii publice.

Toți vecinii credeau că, în sfîrșit, Dumitra o să se astîmpere. Ea a făcut însă recurs, iar vecinilor le-a pregătit o păcăleală, dîndu-i în judecată fiindcă taie lemne în curțile lor ca să-i tulbure ei somnul.

După atîtea procese, la Bucov se spune că Dumitra și Ștefan Nichita nu mai au să-și facă decît unul singur: un proces de conștiință. Este singurul în care ar câștiga.

N. CULCEA

— Care-i situația reparațiilor? Stăm foarte bine... N-auziți zumzetul motoarelor?!

Desene de T. PALL